

Marek Jürgenson
Õiguskomisjoni esimees
Riigikogu
õiguskomisjon@riigikogu.ee

Teie: 04.05.2022
Kuupäev digitaalallkirjas nr 1-8-2/22/20

Arvamus karistusregistri seaduse, karistusseadustiku ja lastekaitse seaduse muutmise seaduse eelnõule

Lp Marek Jürgenson

MTÜ Lastekaitse Liit tänab võimaluse eest esitada arvamus karistusregistri seaduse, karistusseadustiku ja lastekaitse seaduse muutmise seaduse eelnõule. Olles esitanud Justiitsministeeriumile arvamus karistusregistri seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule (kiri nr 1-8/2/21/58)¹, jääb Lastekaitse Liit viidatud arvamus väljendatud seisukohtade juurde.

Lastekaitse Liit toetab eelnõud, mille eesmärk on tõhustada kontrolli isikute üle, kellele kohaldatakse lapsega töötamise piirangut, ning tunnustab Justiitsministeeriumi samme, mis aitavad kaasa laste turvalisuse tagamisele ning vähendada laste vastu suunatud süütegude toimepanemise ohtu.

Heameelt teeb asjaolu, et kaasamisprotsessis Lastekaitse Liidu poolt tehtud ettepanekud on leidnud koha ka käesolevas eelnõus, sh taasohvrustamise vältimise eesmärkidel KarS § 144 eemaldamine KarRS § 28 loetelust, õigustatud isikute ringi täpsustamine ja õigusselguse tagamiseks rakendussätete lisamine.

Tunnustusväärne on õigusselguse taotlus - eelnõu ja seletuskirja puhul saab positiivsena välja tuua aja- ja asjakohasuse, ladusa keelekasutuse, aga ka seletuskirjas esitatud piisava detailsusega ülevaate protsessist. Lastekaitse Liit ei soovi eelnõule täiendavaid ettepanekuid teha.

Samas on vägivaldaennetust vaja arendada terviklikult, süsteemselt ja valdkondadeülevalt, st koostöös haridus-, tervishoiu-, sotsiaal-, kultuuri-, spordi- ja rahandusvaldkonnaga ning kogukondade, omavalitsuste, vaba- ja erasektoriga, et see muu hulgas võimaldaks pakkuda inimestele nende vajadusest lähtuvaid, õigeaegseid ja sujuvalt toimivaid teenuseid. Oluline on vajalike ressursside eraldamine vägivalda ennetamise kokkuleppes 2021-2025 püstitatud eesmärkide ja planeeritud tegevuste elluviimiseks. Samuti on oluline suurendada laste vastu suunatud seksuaalkuritegude efektiivsemaks ja kiiremaks menetlemiseks PPA lastekaitsegruppide ja prefektuuride laste vastu toimepandud seksuaalkuritegusid menetlevate

¹ Lisatud käesolevale arvamusele. Vaata lähemalt: https://www.lastekaitseliit.ee/wp-content/uploads/2021/12/1-8-2-21-58_Arvamus-karistusregistri-seaduse-ja-teiste-seaduste-muutmise-seaduse-eelnoule.pdf

politseiametnike ressursi ning tõhustada omavahelist koostööd ja kasvatada teaveanalüüsi võimekust kuritegude avastamiseks ja ennetamiseks.

Euroopa Liidu Komisjon võttis 2021 vastu esimese tervikliku ELi lapse õiguste strateegia², millega Euroopa Komisjon kutsub liikmesriike suurendama teadlikkust ja investeerima suutlikkuse suurendamisse ja meetmetesse, mis on seotud tulemuslikuma vägivallaennetusega ning ohvrite ja tunnistajate kaitsega.

MTÜ Lastekaitse Liit rõhutab, et **lastega töötamise piirangu teemat on vaja käsitleda komplekselt, st lisaks seadusemuudatusele on vaja laiaulatuslikku läbimõeldud teavitust** (nii tööandjad, valdkondlikud spetsialistid kui ka ühiskond tervikuna, sh piirangu subjektid). Siinjuures ei saa unustada ka venekeelset elanikkonda. Oluline on juhtida tähelepanu, et piirangud puudutavad ka vabatahtlikku tegevust. Võti eelnõuga kehtestatavate muudatuste realiseerumise edukusel on mitmekülgne ja süsteemne teavitus ja oluliselt suurenenud teadlikkus. Teavituskampaaniates ja kaasuvates tegevustes on vaja pöörata tähelepanu ennekõike lapse parimatele huvidele ja seega ka vajadusele neid mitmekülgsest kaitsta, samas vältides sildistamisi, et ühiskonnas mitte täiendavalt süvendada NIMBY mentaliteeti. Teavituse puhul kindlasti teha koostööd Tööandjate Keskliiduga jm tööandjaid ühendavate organisatsioonidega, aga miks mitte ka Tööinspeksiooniga, samuti PPA ja SKA kui järelevalveorganisatsioonidega. **Teavituse üheks oluliseks osaks on ka uute muudatuste valguses täiendatud juhendmaterjalide laialdasem ja süsteemsem levitamine rõhuasetusega, et tegemist on muu hulgas laste seksuaalset väärkohtlemist ennetava meetmega hoidmaks ära korduvate seksuaalkuritegude toimepanemist.**

Lapse õiguste konventsioonis tunnustatakse kõigi laste õigust alustada oma elu parimal võimalikul viisil, kasvada üles õnneliku ja tervena ning arendada välja oma täielik potentsiaal. Siia hulka kuulub õigus elada kaitsvas ja hoolitsevas keskkonnas, puhata, mängida ja nautida kultuuri- ja kunstitegevusi ning nautida ja austada looduskeskkonda. Vajalikku tuge tuleb pakkuda ka peredele ja kogukondadele, et nad saaksid tagada laste heaolu ja arengu. Oluline on pöörata kõrgendatud tähelepanu ennetustegevustele, et potentsiaalseid väärkohtlemisi ennetada ja seega ära hoida kahju lapsele, aga ka vähendada ressursikulu tervikuna (sh halduskoormus, hoolduskoormus jne). Sealhulgas vähendades võimalusi langeda vägivalla ohvriks lapsepõlves, on võimalik ennetada alaealiste probleemkäitumist ja õigusrikkumisi tulevikus, õnneliku(ma)st lapsepõlvest rääkimata.

Igakülgsele koostööle lootma jäädes ning edaspidi jätkuvalt valmis protsessi panustama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Varje Ojala

MTÜ Lastekaitse Liit juhatuse liige

Koostja Helika Saar: helika.saar@lastekaitseliit.ee

---

² COM (2021) 142 final. Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: ELi lapse õiguste strateegia. Arvutivõrgus kättesaadav: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0142&from=en>